

This question paper contains 5 printed pages]

A—372—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2018

(Old Course)

ECONOMICS

Paper VIII

(Development and Environmental Economics)

(MCQ + Theory)

(Monday, 29-10-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

10

1. (1) ..... as meeting the needs of present without compromising the ability of future generations to meet their needs.

(A) Sustainable Development

(B) Poverty Development

(C) Environmental Degradation

(D) All of the above

भविष्यकालीन पिढीच्या गरजा पूर्ण करण्याची पर्यावरणाची क्षमता कायम टिकवून पर्यावरण क्षमतेचा न्हास न करता वर्तमान पिढीच्या गरजा पूर्ण करणे म्हणजे ..... होय.

(A) शाश्वत विकास

(B) दारिद्र्य विकास

(C) पर्यावरण न्हास

(D) यापैकी सर्व

P.T.O.

रासायनिक खताच्या अधिक वापरामुळे शेती उत्पादनावर ..... परिणाम होतो.

- (A) शेती उत्पन्न स्थिर असते
- (B) शेती उत्पादनात वाढ होते
- (C) शेती उत्पादनात घट होते
- (D) वरीलपैकी सर्व

(6) Which factor controls the pollution ?

- (A) Decentralization
- (B) Centralization
- (C) More use of fertilizers
- (D) None of these

कोणत्या घटकामुळे प्रदुषणावर नियंत्रण येईल ?

- (A) उद्योग धंद्याचे विकेंद्रिकरण
- (B) उद्योग धंद्याचे केंद्रिकरण
- (C) रासायनिक खताचा जास्त वापर
- (D) यापैकी नाही

(7) Which of the pairs is *correctly* matched ?

- (A) Appiko—Maharashtra
- (B) Western Ghat—Karnataka
- (C) Chipko—Uttarakhand
- (D) All of these

कोणती जोडी बरोबर जुळलेली आहे ?

- (A) अप्पिको—महाराष्ट्र
- (B) पश्चिम घाट—कर्नाटक
- (C) चिपको—उत्तराखंड
- (D) यापैकी सर्व

(8) Walter D. Rosean firstly used the word 'Bio-diversity' in year .....

- (A) 1880
- (B) 1886
- (C) 1909
- (D) 1913

'जैव-विविधता' हा शब्द सर्वप्रथम वॉल्टर डि. रोसेन यांनी ..... वर्षी केला.

- (A) 1880
- (B) 1886
- (C) 1909
- (D) 1913

(9) Green Revolution is related to .....

- (A) Fish Production
- (B) Milk Production
- (C) Mining Production
- (D) Agriculture Production

हरित क्रांती कशाशी संबंधीत आहे ?

- (A) मत्स उत्पादन
- (B) दुग्ध उत्पादन
- (C) खाण उत्पादन
- (D) कृषी उत्पादन

- (10) Match Group I with Group II and select the correct answer from the codes given below :

Group I**Group II**

(a) Air Pollution	(i) Fertilizer
(b) Water Pollution	(ii) Oil Leakage
(c) Land Pollution	(iii) Waste Water
(d) Marine Pollution	(iv) Fuel Burning

Codes :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A) (iv)	(iii)	(i)	(ii)
(B) (iii)	(i)	(iv)	(ii)
(C) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(D) (iv)	(iii)	(ii)	(i)

खालील दिलेल्या गट I व गट II मधून योग्य जोड्या जुळवून संकेताचा पर्याय निवडा :

गट I**गट II**

(a) हवेचे प्रदुषण	(i) रासायनिक खते
(b) पाण्याचे प्रदुषण	(ii) तेल गळती
(c) जमीनीचे प्रदुषण	(iii) सांड पाणी
(d) सागरी प्रदुषण	(iv) इंधनाच्या जळनामुळे

संकेतांक :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A) (iv)	(iii)	(i)	(ii)
(B) (iii)	(i)	(iv)	(ii)
(C) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(D) (iv)	(iii)	(ii)	(i)

Theory

2. Explain the effects of loss of Bio-diversity on Sustainable Development. 10

शाश्वत विकासावर जैवविविधतेच्या न्हासाचा होणारा परिणाम स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What is Marine Pollution ? Explain the causes of Marine Pollution.

सागरी प्रदुषण म्हणजे काय ? सागरी प्रदुषणाची कारणे स्पष्ट करा.

3. What is meant by Pollution ? Explain the types of pollution. 10

प्रदुषण म्हणजे काय ? प्रदुषणाचे प्रकार स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the importance of Industry in Sustainable Development.

शाश्वत विकासात औद्योगिकरणाचे महत्व स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) : 10

(i) Services and Sustainable Development

(ii) Concept of Sustainable Development

(iii) Conventional Energy

(iv) Land Degradation and Pollution.

शोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(i) सेवा आणि शाश्वत विकास

(ii) शाश्वत विकासाची संकल्पना

(iii) पारंपारीक उर्जा

(iv) भुमी अवनती आणि प्रदुषण.